

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/91/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114217396
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114217396.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Gr?sslingovej č. 4, proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.4.2015, č.k. 12C 239/2014-18, a uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 16.7.2015, č.k. 12C 239/2014-29, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

P o t v r d z u j e uznesenie.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že v prejednávanej veci si žalobca uplatňuje nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote.

Súd prvého stupňa nesprávny úradný postup exekučného súdu nezistil. Postup exekučného súdu vo všetkých spojených veciach bol v súlade so zákonom, keď rozhodol o návrhu na zmenu exekútora dňa 8.1.2010 bezprostredne po doručení všetkých podkladov potrebných pre rozhodnutie (exekučného spisu a vyúčtovania), napriek tomu, že zákon mu nestanovoval žiadnu zákonnú lehotu na rozhodnutie.

V súvislosti s tvrdením žalobcu, že súd postupoval so zbytočnými prietahmi, súd konštatuje, že prípadné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty automaticky neznamená postup súdu so zbytočnými prietahmi. Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako prietahy zbytočné v zmysle ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy (napr. nález Ústavného súdu I ÚS 63/00).

Ústavný súd poukázal na to, že už v predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu v trvaní aj niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V čase rozhodovania pred Ústavným súdom bolo už o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia rozhodnuté a doba rozhodovania o tejto žiadosti v trvaní viac ako 13 mesiacov by vo všeobecnosti nebola ústavne udržateľná, ale v okolnostiach daného prípadu, keď Ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že sťažovateľka podávala žiadosti o udelenia poverení na vykonanie exekúcie hromadne, teda v rovnakom čase zaťažovala všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musela počítat' s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jej žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je možné považovať za ústavne akceptovateľné. Z uvedeného dôvodu bola sťažnosť sťažovateľky - žalobcu odmietnutá ako neopodstatnená.

V predmetnom konaní a v spojených veciach súd nemal za preukázané nesprávny úradný postup - existenciu prieťahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zo zhodného dôvodu a s poukazom na vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu SR nebolo možné konštatovať zbytočné prieťahy v konaniach exekučného súdu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V uvedených veciach exekučný súd konal sústredene bez prieťahov a tvrdená nečinnosť exekučného súdu žalobcom v predmetných spojených žalobách nezodpovedala skutočnosti.

Súd dospel k záveru, že dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o rozhodnutie o zmene exekútora do vydania rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o zmene exekútora nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa názoru súdu v ďalšom žalobca nepreukázal ani predpoklad zodpovednosti za škodu a to existenciou majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, pričom súd v tomto smere sa stotožnil s argumentáciou žalovaného a dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky, pretože nepostačuje len jeho tvrdenia o tom, že mu tieto náklady vznikli. Na základe uvedeného preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodoval súd podľa zásady úspechu vo veci ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore

exekučného titulu so zákonom. Poznamenal, že ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Poznamenal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody.

K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prietahov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejماً z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, ale v znení účinnom ku dňu podania návrhu. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

To ale neznamená, aby súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prietahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v prejednávannej veci nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by prietahy v konaní konštatovalo.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o neexistencii nesprávneho úradného postupu a zhodne poukazuje na ustanovenie § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31.8.2005, v zmysle ktorého nebola stanovená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v lehote 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. K zmene došlo až s účinnosťou od 1.9.2005. Podľa prechodných a záverečných ustanovení účinných od 1.9.2005 k zákonu č. 233/1995 Z. z. konania začaté pred 1.9.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.8.2005, ak ods. 2 neustanovuje inak (§ 238 ods. 1). Podľa § 238 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z., ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1.9.2005.

Odvolačný súd poukazuje navyše aj na závery Ústavného súdu SR v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekol'komesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Rozhodnou v súvislosti s posúdením nesprávneho úradného postupu z hľadiska zbytočných prieťahov exekučného súdu je v predmetnej veci všeobecne známu skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach, čo determinovalo uplatňovanie zákonných lehôt a zvyšovala faktickú zložitosť vecí.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v predmetnom exekučnom konaní sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prieťahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá mala žalobcovi vzniknúť. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami výšky priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobca domáhal a z toho dôvodu aj znaleckým posudkom.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chyba čo i len jeden z týchto predpokladov zodpovednosť žalovaného vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že zo strany žalobcu takýto návrh v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súdy nezohľadnili ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. V prejednávannej veci námietke zaujatosti vyhovené bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

Žiadne skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybníť správnosť uvedeného záveru a právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, a neodôvodňujú iné rozhodnutie o uplatnenom nároku. Za tohto stavu sa odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným stotožňuje so skutkovou a právnou argumentáciou súdu prvého stupňa.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Napadnutým uznesením zo dňa 16.7.2015, č.k. 12C 239/2014-29, súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od právoplatnosti tohto uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 20 Eur (položka č. 1 písm. a), 7a Sadzobníka súdnych poplatkov).

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Má za to, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. nie je jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť.

Odvolací súd v zmysle zásad upravených v ustanovení § 212 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie nie je opodstatnené.

Odvolací súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „poplatkového zákona“) oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákona, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ poplatkového zákona (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca poplatkového zákona v súvislosti s účinnosťou novely poplatkového zákona č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu poplatkového zákona s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z..

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta poplatkového zákona, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (porov. tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co 530/2013-97 zo dňa 30.4.2014).

So zreteľom na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že úspešnej žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.